

4.3 Barnehage (VO nr. 20)

4.3.1 Innledning

Virksomhetsområdet omfatter barnehage tilbud til alle barn i Ringsaker i alderen 0-6 år.

Ringsaker kommune driver 16 barnehager fordelt på 8 resultatenheter, samt eget tilbud om åpen barnehage. I tillegg er det etablert faste plasser i midlertidige lokaler ved Lismarka og Moelv barnehage i påvente av permanente løsninger. Kommunen yter tjenester til 20 private barnehager fordelt på 15 heldagsbarnehager og 5 familiebarnehager. Dette innebærer blant annet veiledning, godkjenning, tilsyn og formidling av offentlige tilskudd.

I tillegg behandles kommunalt tilskudd til de private barnehagene, søknader om kommunal tilrettelegging til barn med nedsatt funksjonsevne i barnehage, søknader om spesialpedagogisk hjelp for barn under opplæringspliktig alder, samt søknader om redusert foreldrebetaling og søknad om fritak for foreldrebetaling for 20 timer pr. uke for 2-, 3-, 4- og 5-åringer i husholdninger med lav inntekt.

PP-tjenesten er sakkyndig instans i saker om spesialpedagogisk hjelp. Videre skal PP-tjenesten bistå barnehagene i arbeidet med kompetanse- og organisasjonsutvikling for å tilrettelegge barnehage tilbudet for barn med særlige behov. Helsestasjoner og PP-tjenesten har i samarbeid etablert tilbud om åpen barnehage gjennom Familiens hus i Brumunddal, Nes og Moelv.

Hovedmål:

Kommunen skal bidra til at alle familier får et formålstjenlig og kvalitativt godt barnehage tilbud.
--

I kommuneplanens samfunnsdel er det formulert følgende mål og strategier for barnehager:

- Ringsaker kommune skal bidra til at alle familier får et formålstjenlig og kvalitativt godt barnehage tilbud.
- Kommunen skal tilrettelegge for et helhetlig og mangfoldig barnehage tilbud med barnehageplass til alle som ønsker det.
- Tilbudet i barnehagene skal være likeverdig for alle barn.
- Kommunen skal sikre et godt og forsvarlig pedagogisk opplegg i barnehagene.
- Alle barnehagene skal ha tilfredsstillende lokaler og gode utemiljø, i henhold til gjeldende lovverk.

Dette skal gjennomføres ved å:

- Forestå eller tilrettelegge for utbygging av nye barnehager og barnehageplasser i henhold til etterspørsel.
- Tilby fleksible og varierte barnehage tilbud.
- Tilrettelegge tilbud for barn med spesielle behov.
- Utvikle kvaliteten i barnehagene gjennom planlegging, dokumentasjon, tilsyn og nettverksjobbing.
- Sikre et godt samarbeid mellom kommunen og private barnehager og mellom private og kommunale barnehager.
- Gi ansatte mulighet til faglig utvikling slik at personalet er godt kvalifisert og har evne til omstilling og videreutvikling.

4.3.2 Oversiktstabeller

Tabell 4.3.2.1 Personalressurser (årsverk)

	31.12.2018	Budsjett 2019	Forslag 2020	Forslag 2021	Forslag 2022	Forslag 2023
200 Brøttum, Lismarka og Åsen	27,90	27,90	27,50	27,50	27,50	27,50
201 Fagernes, Fossen og Moelv	41,47	41,47	40,97	40,97	40,97	40,97
204 Nes	38,84	38,84	38,34	38,34	38,34	38,34
205 Tømmerli	15,82	15,82	15,82	15,82	15,82	15,82
206 Hempa og Vesleparken	21,64	21,64	24,64	24,64	24,64	24,64
207 Buttekvern og Fredheimvegen	28,52	28,52	28,52	28,52	28,52	28,52
208 Simenstua, Furnes og Kylstad	28,99	28,99	33,49	33,49	33,49	33,49
209 Bakkehaugen	25,80	25,80	28,20	28,20	28,20	28,20
249 Barnehageformål – ikke fordelt	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Sum årsverk VO 20	233,98	233,98	242,48	242,48	242,48	242,48

I 1. tertialrapport 2019 ble det opprettet 4 årsverk barnehagelærer/pedagogisk leder og 5,4 årsverk barne- og ungdomsarbeider. Stor søkermasse ved barnehageopptaket 2019/2020 medførte behov for å øke antall barnehageplasser og bemanning ved Hempa, Simenstua og Bakkehaugen barnehager. I Simenstua barnehage ble samtidig stillingen som assisterende barnehageleder utvidet med 0,5 årsverk til 1 årsverk totalt. I budsjett 2020 inndras 1,4 årsverk barneveileder/fagarbeider som følger av pedagognormen og bemanningsnormen som trådte i kraft 1.8.2018.

Tabell 4.3.2.2 Netto driftsbudsjett pr. resultatenhhet (kr 1.000)

	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Forslag 2020	Forslag 2021	Forslag 2022	Forslag 2023
200 Brøttum, Lismarka og Åsen	10 984	11 352	12 435	12 435	12 435	12 435
201 Fagernes, Fossen og Moelv	17 429	17 433	19 150	19 150	19 150	19 150
204 Nes	17 114	17 736	18 774	18 774	18 774	18 774
205 Tømmerli	7 012	7 511	8 031	8 031	8 031	8 031
206 Hempa og Vesleparken	10 061	10 108	12 340	12 340	12 340	12 340
207 Buttekvern og Fredheimvegen	12 262	13 344	14 141	14 141	14 141	14 141
208 Simenstua, Furnes og Kylstad	12 421	13 611	16 608	16 608	16 608	16 608
209 Bakkehaugen	11 671	12 071	13 869	13 869	13 869	13 869
249 Barnehageformål – ikke fordelt	129 926	137 851	153 594	153 594	153 594	153 594
Sum netto driftsutgifter VO 20	228 880	241 017	268 942	268 942	268 942	268 942

Tabell 4.3.2.3 Drifts- og investeringsbudsjett (kr 1.000)

	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Forslag 2020	Forslag 2021	Forslag 2022	Forslag 2023
Driftsutgifter	275 379	278 587	301 920	301 920	301 920	301 920
Driftsinntekter	45 312	37 570	32 978	32 978	32 978	32 978
Netto driftsutgifter	230 067	241 017	268 942	268 942	268 942	268 942
Investeringsutgifter	1 969	750	750	750	5 750	5 750
Investeringsinntekter	0	0	0	0	0	0
Netto investeringsutgifter	1 969	750	750	750	5 750	5 750

4.3.3 Behovsvurderinger

Presentasjonen av barnehageområdet deles inn i tre hovedkategorier; barnehagedekning, kvalitet i barnehager og økonomiske forutsetninger i budsjettet.

Barnehagedekning

Status

Kommunen legger til rette for samordnet opptaksprosess for alle kommunale og private barnehager i henhold til lov om barnehager § 12. Det meste av dette arbeidet er tillagt enhetene innen VO 20 barnehage. Det er lovfestet rett til barnehageplass for barn som fyller ett år innen utgangen av august det året det søkes plass, dersom det søkes innen fristen for hovedopptaket, 1. mars. Videre har barn som fyller ett år i september, oktober eller november det året det søkes om barnehageplass rett til å få plass i barnehagen fra den måneden barnet fyller ett år.

Antall søkere til barnehageplass 2019/2020 økte med 50 fra forrige hovedopptak. For å gi tilbud til alle med lovfestet rett til plass måtte det iverksettes nye tiltak i Brumunddal og Furnes. Hempa barnehage etablerte en friluftsavdeling med 14 plasser og Bakkehaugen barnehage utvidet antall plasser med 8 innen godkjent leke- og oppholdsareal. Fredheimvegen barnehage gjorde om den ene avdelingen til småbarnsavdeling. Simenstua barnehage i Furnes åpnet en ny småbarnsavdeling med 12 plasser. På denne måten kunne kommunen ivareta alle søkerne, selv om ikke første alternativet for søkerne alltid ble innfridd. Kapasiteten i Brumunddal er endret, og her er det svært få ledige plasser etter hovedopptaket. I de andre områdene er det en del ledige plasser. Det praktiseres langt på veg fleksibelt barnehageopptak som betyr at søknader blir behandlet etter hvert når det er ledige plasser. Barnehageportalen med det elektroniske programmet *IST barnehage* oppleves lett tilgjengelig for brukerne og bidrar til at opptaket gjennomføres på en effektiv og sikker måte.

Gjennomføring av vedtatte planer

Barnehagedekningen har gjort det mulig å innfri lovfestet rett til barnehageplass. Det økte søkertallet har imidlertid medført at det nesten ikke er ledig kapasitet i Brumunddal og Furnes til å gi tilbud gjennom året. Det er fremdeles ledig kapasitet i de andre områdene. Med en fortsatt økende etterspørsel blir det trolig behov for å planlegge nye plasser utover vedtatte utbygginger. Rådmannen følger situasjonen nøye og vil tilrå grep når utviklingen tilsier det.

Ved Simenstua barnehage på Stavsberg er fem avdelinger i drift. Barnehagen har en avdeling som ennå ikke er tatt i bruk. Det økte søkertallet ved barnehageopptaket 2019/2020 medførte at en ny småbarnsavdeling måtte tas i bruk fra 1.8.2019. Barnehagedekningen følges kontinuerlig for å vurdere behov for å åpne den siste avdelingen.

Dersom det skjer en betydelig økning i etterspørselen vil det kunne bli behov for å gjennomføre utbygging av barnehage i Moelv og på Brøttum i løpet av de nærmeste årene. De nye barnehagene skal erstatte de midlertidige lokalene i Moelv og Lismarka og gi økt kapasitet.

Kvalitet i barnehager

Utdanningsdirektoratet har ansvaret for kvalitets- og kompetanseutvikling, dokumentasjon og analyse av tilstanden i barnehagene, tilskudd, regelverksforvaltning, tilsyn og veiledningsoppgaver. I Meld. St.19 (2015/2016) *Tid for lek og læring, bedre innhold i barnehagen* ble det gitt tydelige føringer for et pedagogisk tilbud av god kvalitet. Å arbeide for et godt leke-, omsorgs- og læringsmiljø er en av kjerneoppgavene til barnehagen. Meldingen ga blant annet grunnlag til ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver som ble innført fra 1.8.2017. Videre ble det innført en ny nasjonal bemanningsnorm og en skjerpet pedagognorm fra 1.8.2018. Høsten 2019 legger Kunnskapsdepartementet fram en ny stortingsmelding om tidlig innsats og inkluderende fellesskap. Målet med meldingen er å forsterke arbeidet med tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehager og

skoler, og gi alle barn mulighet til å lykkes uavhengig av sosial, kulturell og språklig bakgrunn, kjønn, kognitive og fysiske forskjeller. Meldingen skal bygge videre på tidligere meldinger og følge opp forslag og ny kunnskap fra ulike ekspertgrupper.

Barnehagetilbudet skal ha høy kvalitet, og det gjennomføres årlig kompetansehevingstiltak for å øke kompetansen hos de ansatte, styrke læringsmiljøet og sikre en god sammenheng mellom barnehage og skole. Sentrale føringer følges opp etter hvert som de vedtas. Det pågår gjennomgående kvalitetsarbeid med utgangspunkt i rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, og det arbeides med tiltak knyttet til barn med nedsatt funksjonsevne og HMS-arbeid.

Kultur for læring

Satsingen *Kultur for læring* har som hovedmål at barn og unge i Hedmark skal vokse opp i en kultur for læring som motiverer til utdanning og deltakelse i samfunns- og arbeidsliv. Fylkesmannen og kommunene i Hedmark har utviklet en samordnet arbeidsform med profesjonelle læringsfelleskap som skal bygge opp under dette. Det er etablert et forsknings- og utviklingsprosjekt der Ringsaker kommune deltar sammen med alle andre kommuner i Hedmark. Høgskolen Innlandet ved Senter for praksisrettet utdanningsforskning (SePU) er faglig ansvarlige for prosjektet. Det ble iverksatt for skolene fra høsten 2016 og startet opp for barnehagene med spørreundersøkelser høsten 2017.

Hensikten med spørreundersøkelsene er for det første at barnehagene skal få kunnskap om barnas opplevelse av barnehagetilbudet; deres sosiale og språklige utvikling. Videre får barnehagene informasjon om foreldrenes opplevelse av og tilfredshet med tilbudet og samarbeid med de ansatte. Barnehagene får også informasjon om hvordan de ansatte opplever egen arbeidssituasjon og kunnskap om ledelsen av barnehagen. I undersøkelsene deltar 4- og 5-åringene og pedagogisk leder på deres avdelinger, alle foreldrene, de ansatte og barnehagens ledelse. Resultatet fra de ulike spørreundersøkelsene danner grunnlag for videre arbeid i den enkelte barnehage. Alle de kommunale barnehagene og 11 private heldagsbarnehager deltar i prosjektet i perioden 2017-2021.

Barnehagene videreutvikler kvaliteten på tilbudet gjennom *pedagogisk analyse* som er en modell for analyse av den pedagogiske praksisen i barnehagen. Analysemodellen uttrykker hvordan det bør handles for å nå mål, hva som skal gjøres, valg av tiltak og senere evaluering av tiltakene. Målet med forbedringsarbeidet *Kultur for læring i barnehagen* er å videreutvikle barnehagens pedagogiske praksis, slik at barna får realisert sitt potensial for trivsel, utvikling og læring. Spørreundersøkelsen ble gjentatt høsten 2019, og barnehagene arbeider med resultatene etter dette. Undersøkelsen skal vise om utviklingsarbeidet har skapt forbedringer. Spørreundersøkelsen skal gjentas høsten 2021. I løpet av prosjektperioden gjennomføres ulike kompetansetiltak, og barnehagene arbeider med kompetansepakker utarbeidet av SePU.

Dialogmøter

For å følge opp barnehagene og legge til rette for arbeid med kvalitet på tjenestetilbudet gjennom god ledelse og styring av enheten, videreføres årlige dialogmøter mellom kommunalsjefen og den enkelte barnehageleder. Gjennom analyse av datagrunnlag og refleksjon skal det søkes å iverksette tiltak for å videreutvikle kvaliteten. Dialogmøtet skal bidra til å sikre en felles strategi for utviklingen av den pedagogiske virksomheten. Videre skal det bidra til økt refleksjon over barnehagens praksis i valg av metodisk tilnærming og tilrettelegging for omsorg, lek og læring. I perioden med FoU-prosjektet *Kultur for læring* danner resultatene fra spørreundersøkelsen og arbeidet i den enkelte barnehage grunnlag for dialogen. Etter dialogmøtet utarbeides en avtale med tiltak for den enkelte barnehage.

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

Arbeidet med implementering av *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver* inngår som en del av arbeidet med *Kultur for læring*. Implementeringen vil dels foregå felles for barnehagene med refleksjoner og tiltak som er like for alle. I tillegg arbeides det med ulike tiltak i den enkelte barnehage ut fra behov og satsingsområder.

Digital praksis i barnehagen

I rammeplanen er barnehagens digitale praksis en av arbeidsmåtene som skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. I Ringsaker er det laget felles målsettinger for arbeidet med utgangspunkt i rammeplanens målsettinger. Barna skal bruke digitale verktøy til utforskning, lek, kreativitet og læring. Videre skal de få erfaring med ulike digitale verktøy og utvikle en begynnende etisk forståelse og dømmekraft knyttet til digitale medier. Målsettingene medfører krav til personalets kompetanse. Barnehagens ledelse skal sikre arbeidet i samarbeid med kommunen. I forbindelse med digitaliseringsprosjektet i skolen har Simenstua, Furnes og Kystad barnehage et pilotprosjekt der barna skal bruke iPad i læringsprosesser; å leke seg til ny kunnskap innen ulike fagområder. De ansatte skal utforske kreativ og skapende bruk av digitale verktøy sammen med barna. Kunnskap og erfaringer enheten gjør deles med de andre barnehagene.

Matkommunen

Geitmyra matkursenter for barn i Ringsaker skal bidra til at barna får viktig kunnskap og oppleve gleden ved å dyrke, lage og spise mat som gir god helse. Det lages kurs med utgangspunkt i *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver* som tilbys barnehagene. Innen fagområdet *Kropp, bevegelse, mat og helse* skal det legges til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse. Barnehagen skal bidra til at barna får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.

Videreutdanning

I strategien *Kompetanse for framtidens barnehage. Revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2018-2022* gis det føringer for arbeidet med kompetanseheving i barnehagene, og den retter seg mot alle ansatte. Strategien legger opp til å videreutvikle den regionale ordningen for kompetanseutvikling og å etablere samarbeidsforum. Barnehagene skal få muligheter til å utvikle den pedagogiske praksisen gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling i samsvar med lokale behov. Videre skal det arbeides med rekruttering av barnehagelærere gjennom blant annet arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning og videreutdanning i barnehagepedagogikk.

Fra studieåret 2017/2018 gis videreutdanningstilbud for barnehagelærere gjennom Utdanningsdirektoratet, og 10 barnehagelærere fra kommunale barnehager deltok på videreutdanning dette året. Studieåret 2018/2019 var det en barnehagelærer fra kommunal barnehage som deltok på videreutdanning, og 2019/2020 er det fire barnehagelærere som deltar. Barnehageeier får kr 70.000 i tilretteleggingsmidler for ansatte som tar 30 studiepoeng over to semestre studieåret 2019/2020. Deltakerne får permisjon med lønn iht. permisjonsreglementet for å delta på studiesamlinger, og tilretteleggingsmidlene brukes til å dekke nødvendig vikar, samt utgifter til studiemateriell og semesteravgift.

Øvingsbarnehage

I følge lov om barnehager plikter barnehageeier å stille barnehagen til disposisjon for øvingsopplæring for studenter som tar barnehagelærerutdanning, og barnehageledere og pedagogiske ledere plikter å veilede studenter i slik øvingsopplæring. Det er et krav for å være øvingslærer at *Veilederutdanning for praksislærere* er gjennomført. Flere av barnehagene har pedagoger som har gjennomført videreutdanningen og tar imot studenter.

Psykisk helse

Kompetansetiltak innen forebyggende psykisk helse for barn og unge i samarbeid med Familiens hus/PP-tjenesten videreføres. For å styrke barns psykiske helse bidrar psykologisk førstehjelp til at det arbeides helsefremmende og forebyggende for å utvikle barnas og de voksnes psykologiske kunnskap, mentale og sosiale ferdigheter og mestringsstrategier. Det psykologisk-pedagogiske materialet *Grønne tanker – glade barn* brukes. Målet er å styrke barns psykiske helse gjennom mer kunnskap og ferdigheter. Videre utvides DUÅ (*De Utrolige Årene*) til flere barnehager. Dette er tiltak for forebygging og behandling av atferdsproblemer hos barn i alderen 3-8 år.

Forebygge mobbing

I rammeplanen står det at barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Alle barn skal erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Personalet skal forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre. I Ringsaker arbeides det videre med tiltak i henhold til vedtak i k.sak 89/2015 *Arbeid mot mobbing i barnehager og skoler. Handlingsplanen mot mobbing i Ringsaker kommunes barnehager* tas opp som en del av HMS-arbeidet en gang i året, og arbeidet synliggjøres i barnehagens årsplan. Igangsatte kompetanse-tiltak for å styrke barns psykiske helse og videreutvikle barnehagene som gode omsorgs-, leke- og læringsmiljø bidrar til å forebygge mobbing.

Kunnskapsdepartementet har foreslått endringer i barnehageloven som skal bidra til å sikre barn et trygt og godt barnehagemiljø. Nye bestemmelser innarbeides i barnehagenes rutiner.

Flerkulturelt arbeid

Vesleparken barnehage er fokusbarnehage for NAFO (Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring) i Hedmark. Gjennom dette får de ansatte muligheter for å videreutvikle kompetansen om minoritetsspråklige barn, samt at de kan veilede andre barnehager.

Hjelp til barn med nedsatt funksjonsevne/styrkingsressurser

Det er mange barn med store og omfattende hjelpebehov i barnehagene. Ved å fokusere på tidlig innsats er det flere barn som får hjelp tidligere. Dette medfører økte krav til oppgaver som skal gjøres i barnehagen. Barn under opplæringspliktig alder som har særskilt behov for spesialpedagogisk hjelp har rett til slik hjelp uavhengig av om de har barnehageplass eller ikke. De siste fem årene har det i gjennomsnitt vært behandlet 42 slike søknader pr. år, og det er en økning fra tidligere. I tillegg får det enkelte barnet tildelt flere timer enn tidligere etter sakkyndig vurdering. Dette betyr at behovet for pedagoger som utfører spesialpedagogisk hjelp er økende, og de fem årsverkene for spesialpedagog som er budsjettert til formålet ikke er tilstrekkelig for å ivareta alle barna.

Videre gir lov om barnehager, § 19 g kommunen en lovfestet plikt til å sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud. Det skal særlig legges vekt på tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer, de nødvendige utgiftene ved tilretteleggingen og virksomhetens ressurser. Kommunen fatter vedtak om tilrettelegging av barnehagetilbudet til barn med nedsatt funksjonsevne. Tilretteleggingsplikten gjelder tiltak som er nødvendige for at barnet skal nyttiggjøre seg av barnehageplassen, for eksempel tildeling av ressurser til ekstra bemanning.

Antall barn det søkes ressurser for varierer noe, men det har vært en jevn økning siden barnehagelovens § 19 g ble vedtatt. Dette skyldes trolig dels at arbeidet med tidlig innsats gjennom mange år har resultert i at behov avdekkes tidligere, og dels at det avdekkes flere barn med særskilte behov. I tillegg er det et økt press fra andre instanser på oppgaver som barnehagen skal ivareta og at barnas særskilte behov krever ekstra ressurser. Det er en del barn med svært alvorlige diagnoser som

krever oppfølging gjennom hele dagen, og da er ikke barnehagens grunnbemanning tilstrekkelig for å ivareta barnet og gi et forsvarlig tilbud.

Tilskudd til tiltak for å styrke den norskspråklige utviklingen for minoritetsspråklige barn i barnehage
Kunnskapsdepartementet tildeler tilskudd til tiltak for å styrke den norskspråklige utviklingen for minoritetsspråklige barn i barnehage. Kriteriene for tildeling er at antall minoritetsspråklige barn i ordinære barnehager er minst 10 % av alle barnehagebarn i kommunen, og at totalt antall minoritetsspråklige barn er 50 eller flere. Det er rapporteringen av antall barn i barnehagenes årsmelding pr. 15.12. som er årlig telletidspunkt, og tilskuddet mottas på våren dersom kommunen kvalifiserer til å få tilskudd. Ringsaker har fått tildelt tilskudd de to seneste årene, og midlene er brukt til ekstra bemanning i barnehagene som har minoritetsspråklige barn. Midlene brukes blant annet til å lage små språkgrupper som tiltak for å styrke den norskspråklige utviklingen hos disse.

Veiledning av nyutdannede barnehagelærere

Det er inngått en intensjonsavtale mellom KS og Kunnskapsdepartementet om å arbeide målrettet for at nytilsatte nyutdannede barnehagelærere skal få tilbud om veiledning. Barnehageeier har ansvaret for å tilby veiledning. Arbeidet ivaretas av den enkelte barnehageleder. De barnehagene som er øvingsbarnehager for Høgskolen i Innlandet har pedagogiske ledere som har tatt/tar videreutdanning i veiledning. Denne kompetansen brukes både for studenter, nyutdannede barnehagelærere og andre som har behov for veiledning.

Økonomiske forutsetninger i budsjettet

Foreldrebetaling

Forskrift om foreldrebetaling i barnehager har en bestemmelse om maksimalpris for en hel barnehageplass. Denne gis i statsbudsjettet, og er kr 3.135 pr. måned for hel plass fra 1.1.2020. Dette er en økning på kr 95 fra 2019. Betaling for kost kommer i tillegg.

Stortinget vedtok 17.4.2015 en endring av forskrift om foreldrebetaling i barnehager gjeldende fra 1.5.2015. Ingen husholdninger skal betale mer enn 6 % av bruttoinntekten for en barnehageplass. I praksis betyr dette at husholdninger med lavere bruttoinntekt enn kr 574.750 (1. januar 2020) kan søke om reduksjon av foreldrebetalingen.

Videre vedtok Stortinget 5.6.2015 ytterligere en endring av forskrift om foreldrebetaling i barnehager. Endringen ga rett til fritak for foreldrebetaling for 20 timer pr. uke for 4- og 5-åringer i husholdninger med inntekt under en inntektsgrense fastsatt av Stortinget. Fra 1.8.2016 ble ordningen utvidet til å omfatte 3-åringer, og fra 1.8.2019 ble ordningen utvidet til også å gjelde 2-åringer. Inntektsgrensa er kr 548.500 fra 1.8.2019, og fra 1.8.2020 økes den til kr 566.100.

Begge moderasjonsordningene er søknadsbaserte, og inntekten det skal beregnes etter er skattepliktig kapital- og personinntekt. Det fattes vedtak for ett barnehageår om gangen.

Tilskudd til private barnehager

Det ble vedtatt nytt regelverk som regulerer tilskudd til private barnehager fra 2016. Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager ble vedtatt den 9.10.2015. Det er gjennomført flere større endringer av regelverket. Det er også gjennomført en høringsrunde i forhold til endringer av forskriften fra 2017. Dette er snakk om mindre justeringer, og endringene vil ikke ha betydning for hvordan tilskuddssats beregnes.

Fra 2015 ble det innført at tilskuddsgrunnlaget er kommunens to år gamle regnskap. Den nye forskriften viderefører dette prinsippet. Driftstilskudd skal utmåles etter den enkelte kommunes regnskap, og ikke etter en nasjonal sats. Samtidig er det tatt inn som en ny forutsetning at

regnskapsførte pensjonsutgifter ikke skal inngå i beregningsgrunnlaget. Derimot legges det til et påslag på 13 % av brutto lønnsutgifter. Påslag til administrasjonsutgifter er satt til 4,3 %.

Etter forskrift om tilskudd til private barnehager skal tilskuddssatser vedtas innen 31. oktober i året før tilskuddsåret.

Det er beregnet satser for kommunalt tilskudd til ordinære private barnehager. Satsene er basert på kommunens regnskap fra to år tilbake, det vil si regnskap 2018, som er prisframskrevet til 2020. Satsene er videre beregnet ut fra det gjennomsnittlige barnetallet som gikk i de kommunale barnehagene i 2018.

Satsene for 2020 er beregnet til:

Ordinære barnehager:	Ringsaker
Driftstilskudd 0-2 år pr. heltidsplass	234 589
Driftstilskudd 3-6 år pr. heltidsplass	113 399

Fra og med 2020 gis det ikke lenger tilskudd til pedagogisk bemanning i de private barnehagene.

I tillegg til de kommunale satsene for driftstilskudd til ordinære plasser skal kommunen bruke nasjonale satser for å beregne driftstilskudd til familiebarnehager. Utdanningsdirektoratet offentliggjorde den 21.10.2019 hva disse satsene skal være for 2020:

Familiebarnehager:	Nasjonale satser
Driftstilskudd 0-2 år pr. heltidsplass	172 000
Driftstilskudd 3-6 år pr. heltidsplass	130 700

Kommunene skal etter forskriften også gi et kapitaltilskudd til de private barnehagene. Tilskuddet skal som tidligere være basert på nasjonal sats. Fra 2016 er kapitaltilskuddet differensiert etter barnehagebyggets byggeår for ordinære barnehager. Satsene for 2020 er fastsatt til:

Kapitaltilskudd:	Nasjonale satser
Ordinære barnehager – byggeår tom 2011	9 300
Ordinære barnehager – byggeår 2012-2014	16 400
Ordinære barnehager – byggeår 2015-2017	20 200
Ordinære barnehager – byggeår 2018-2020	23 900
Familiebarnehager	13 600

I budsjettet for 2020 er det innarbeidet 136,177 mill. kroner i tilskudd til de private barnehagene. I tillegg til satsene for driftstilskudd og kapitaltilskudd, er det antall heltidsplasser i de private barnehagene ved årsmeldingen i desember som vil avgjøre hvor mye tilskudd kommunen skal utbetale. Eventuelle endringer i barnetallet gjennom 2020 kan også påvirke tilskuddene. En vil komme tilbake til nærmere økonomiske konsekvenser gjennom tertialrapportene i 2020.

4.3.4 Standardendringer og nye driftstiltak

Økt tilskudd til private barnehager

For å dekke opp økningen i tilskudd til private barnehager styrkes budsjettet på dette området med 12,0 mill. kroner.

Økning redusert foreldrebetaling pga. flere barn som omfattes av ordningen

Fra høsten 2019 ble moderasjonsordningen med rett til 20 timer gratis opphold pr. uke for husholdninger med lav inntekt utvidet til også å omfatte 2-åringer. Det er stor pågang av søknader om redusert foreldrebetaling, og budsjettet styrkes med kr 500.000 på dette området.

Reduksjon i driftsutgifter

Det innarbeides et generelt prosentvis kutt i driftsrammen med kr 186.000 som tas ved reduksjon i lønnsmidler på vakante stillinger.

4.3.5 Investeringsiltak

Diverse utbedringer barnehager (prosjekt 60635)

Det er ført opp kr 750.000 hvert år i økonomiplanperioden til diverse utbedringer av barnehager. Ringsaker kommune har mange eldre barnehager som etter hvert har behov for ulike oppgraderinger.

Barnehage tilbud Moelv (prosjekt 60636)

Kommunestyret har i k.sak 16/2009 lagt opp til å etablere ny barnehage i Moelv. Det er foreløpig ført opp 5 mill. kroner i 2022 og 5 mill. kroner i 2023.